26-ބ/19/2020

ބިލު ނަންބަރު:

24/8/2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު

ބިނާވެރި ޕްރޮފެޝަނަލުންނާއި ހިންގުމުގެ ބިލު

ބިލުގެ ސްޕޮންސަރ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފް

ތާރީޚު: 24-8-2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ			
ބަލައިގަތީ:	Dhumaia	ރ. ނަންބަރު:	4227
ލިބުނު ތާރީޚު:	24.8.20	ގަޑި:	12:54
ހަވާލުކުރެވުނު ސެކްޝަން:	D		
ސެކްޝަނަށް ލިބުނު		24/8/2020	

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިން ހެޔޮގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިމުގެ ބޭނުން ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ޕްލޭންކޮށް ތަރައްޤީކުރުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތަކަށް ލާމަރުކަޒީކޮށް ތަރައްޤީކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެ ގޮތަކަށް، ސިޓީއާއި ރަށްރަށުގެ ބިނާވެރި ޕްލޭންކޮށް ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި [illegible] ސިނާއީ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބިނާވެރި ޕްލޭންކޮށް ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުން ކަނޑައެޅުމާއި، ބިނާވެރިންގެ ކަންކަން ހަރުދަނާގޮތެއްގައި ހިންގައި، ބިން ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ޕްލޭންތަކާއި އެކުލަވާލުމާއި، ބިން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި، އަދި [illegible] [illegible] ގޮތް ބަލައި، ބިން ތަރައްޤީކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ އޮނިގަނޑު ޤާއިމުކުރުމެވެ.

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބިލު ހުށަހަޅާ މެންބަރު: މިލަދުންމަޑުލު ދާއިރާގެ މެންބަރު
ހަސަން އަފީފް

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން 1
މަޤްޞަދު 1

ދެވަނަ ބާބު

ޢާންމު ހިންގުން

މިނިސްޓަރުގެ ޒިންމާ 2
ޕްލޭނިންކުރުމާބެހޭ ސިޔާސަތު 3
ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އޮތޯރިޓީ 3
އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފުންނާއި ވަސީލަތްތައް ބަދަލުވުން 4
އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު 4
ޕްލޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީ 6
ޕްލޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް 8
ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން 9
ޖަލްސާތައް 9
މަސްލަހަތު ހާމަކުރުން 10
މެންބަރުން އިސްތިއުފާދިނުން 10
ޕްލޭނިންގ އިދާރާތައް 11

ތިންވަނަ ބާބު

ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭންތައް

ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން 12
ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް 14
މާސްޓަރ ޕްލޭނުގެ ބޭނުން 14
ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުން 14
ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް 15
ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ފަރާތްތައް [illegible] ޕްލޭންތައް އެކުލަވާލުން 16
ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތަކަށް އާންމުންގެ ހިޔާލު ހޯދުން 17
ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް ފާސްކުރުން 17
ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް މުރާޖަޢާކުރުން 17
ބިން އަލުން އެކަށައެޅުމުގެ ޕްލޭން 17
އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ ކުންފުނިތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަހައްދެއްގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްލޭންތައް 18

ސަރުވޭކުރުން 19

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތައް

އެއްވަނަ ބައި

ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ

ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ދޫކުރާ ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ 20
ތަރައްޤީގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތައް 20
ޕްލޭނިންގ ހުއްދައިގެ ގިންތި ކަނޑައެޅުން 21
ޕްލޭނިންގ ހުއްދާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން 22
ހުށަހެޅުމާގުޅޭ މައުލޫމާތު އާންމުކުރުން 24
ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ދޫކުރުން 24
އިތުރު ޝަރުތުތައް ކަނޑައެޅުން 28
ތަރައްޤީކޮށް ނިންމުމަށް 28
ދެވޭ މުއްދަތު 28

ދެވަނަ ބައި

ކޮންޕްލަޔަންސް

ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ނެތި ތަރައްޤީކުރުން 30
ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ ޚިލާފުވުން 30
ކޮންޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް 31
ކޮންޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް މުރާޖަޢާކުރުން 33
ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ތަނަކަށް ވަންނުމުގެ ހުއްދަ 34
މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ 34
ނޯޓިސް 34
ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް 36
އަލުން އެދުން 36
ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިސާ ޚިލާފުވުމުން ޖޫރިމަނާކުރުން 36

ތިންވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންކަން

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން 37
ޝަކުވާ ހުށަހަޅާނެ ގޮތް 38
ޕްލޭނިންގ އިދާރާގެ ނިންމުން އަލުން މުރާޖަޢާކުރުން 39

އަރބަން ޕްލޭނިންގ ދާއިރާގެ ފަންނުވެރިން ރަޖިސްޓަރީކުރުން 39
އާންމު ރައްޔިތުންނަށް 39
މައުލޫމާތު ދިނުން 39
ބަލައި ފާސްކުރުން 40
ފީއާއި ޗާޖު ނެގުން 41
ނޮޓިސް ފޮނުވުން 41
ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް 41
ފިޔަވަޅުއެޅުން 42
އިންތިޤާލީ ކަންކަން 43
އެހެން ޤާނޫނުތަކަށް އަމަލުކުރުން 43
ގަވާއިދު ހެދުން 43
ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 44
މާނަކުރުން 44

بسم الله الرحمن الرحيم

ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުމާއި ހިންގުމުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިން ހެޔޮގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި، ރަށްރަށުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުންނާއި ޕްލޭނިންގެ އިދާރާތަކުން އެ ރަށްރަށުގައި ބިނާވެރި ޕްލޭންކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި، ޕްލޭނިންގެ އިދާރާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ވިލަރެސްކޮށް، ހިންގުމާބެހޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުމާއި ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިޤްތިޞާދީ، އިޖްތިމާޢީ އަދި ތިމާވެށްޓާ ބަރާބަރު ގޮތެއްގައި ބިން ޕްލޭންކޮށް، ތަރައްޤީކޮށް ބެލެހެއްޓުން ފަދަ ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިމުގެ ބޭނުން ދުރުނަޒަރާއެކު ރާވައިގެން ޕްލޭންކުރެވޭނެ ސިސްޓަމެއް ޤާއިމުކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިން ބޭނުންކުރުމަށް

ބިނާވެށި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުސޫލުތަކަށް މަގުފަހިކުރުވުން
ޕްރޮޖެކްޓުތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓުކުރުމާބެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކިއެކި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް މަތިކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކާއި މުއައްސަސާތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި
ބިނާވެށި ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގެ މަޤްޞަދު ހާސިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިން
މަސައްކަތްކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުވުން؛

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާތަކަށް ފައިދާކުރާނެ ތަރައްޤީއާ
މަގުފަހިވާނެ ގޮތަކަށް ބިނާވެށި ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހިންގުމުގެ އުސޫލުތައް
ކަނޑައެޅުން؛

(ބ) ބިނާވެށި ޕްރޮޖެކްޓް އެކުލަވާލުމާއި، ހުއްދަ ދިނުމުގެ އުސޫލުތައް
ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުއްދަ ދޫކުރުމާއި ޕްރޮޖެކްޓާއި، މަސައްކަތްކުރުމުގެ
ހުއްދައާ އެއްގޮތަށްތޯ ކަށަވަރުކުރުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

(ކ) ބިނާވެށި ޕްރޮޖެކްޓުތަކާއި، ބިން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ހުއްދަތައް ދޫކުރުމާއި،
މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާގޮތް ބަލައި، ބިން ތަރައްޤީކުރާ ފަރާތްތައް
ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުން.

ދެވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

މިނިސްޓަރުގެ ޒިންމާ 3. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަތޮޅުތަކާއި ބިމާއި ބޭނުންތަކާއި ގޮތާއި ތަރައްޤީކުރުން
ގޮތް ހިމެނޭ ބިނާވެށި ޕްރޮޖެކްޓުތަކާއި ހިންގުމާބެހޭ ޤައުމީ ސިޔާސަތު
އެކުލަވާލާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިނާވެރި ޓްރޭންކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އެކުލަވާލާ ސިޔާސަތުތައް އެއްހަމައެއްގައި ހިފަހައްޓައި އަދި ދަމަހައްޓައި، މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުން އެ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރޭތޯ ބެލުމާއި، މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީއާ ހަވާލުވެފައިވާ އެންމެހައި ޒިންމާތައް މިނިސްޓްރީ އަދާކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމާއި، ހިންގުމާ ގުޅޭގޮތުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކުރުމުގެ ބާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

4. ޓްރޭންކުރުމާބެހޭ ސިޔާސަތު

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓްރޭނިންގ އިދާރާތަކުން ޑިވެލޮޕްމަންޓް [illegible] ޓްރޭނިންގ [illegible] ކަންކަން ހިންގުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވީ ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅައި، އެ ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅޭގޮތުން އެ ވަގުތަކަށް ބޭނުންވާ ޓްރޭނިންގއާބެހޭ އިރުޝާދާއި ލަފާ މިނިސްޓްރީއަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ޓްރޭނިންގއާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޓްރޭނިންގއާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ ޓްރޭނިންގ އިދާރާތަކުން މި ޤާނޫނުގައިވާ ކަންކަން ހިންގުމުގައި އެ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

5. ނޭޝަނަލް ޓްރޭނިންގ އޮތޯރިޓީ

(ހ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓްރޭނިންގއާބެހޭ [illegible] [illegible] ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމާއި، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި

"ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އޮތޯރިޓީ" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފެދިއްޖެއެވެ.

(ހ) އޮތޯރިޓީ ހިންގާނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންނެވެ.

(ށ) އޮތޯރިޓީއާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ މިނިސްޓަރެވެ.

(ނ) އޮތޯރިޓީ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ އެންމެހައި ހަރަދު، އެ އޮތޯރިޓީގެ މަޝްވަރާއާއެކު ކޮންމެ އަހަރަކު މިނިސްޓްރީގެ ބަޖެޓުގައި ވަކިން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ މުވައްޒަފުންނާއި ވަސީލަތްތައް ބަދަލުވުން

6. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ހިންގުމުންއައި ލޭންޑް ޔޫސް ޕްލޭންތައް ފަސޭހަކުރުމާއި، ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުމާގުޅޭ ގަވާއިދުތައް ހެދުމާއި، ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުކުރެވިފައިވާ ޑިޕާޓްމަންޓްގެ އެންމެހައި މުވައްޒަފުންނާއި، އެ ޑިޕާޓްމަންޓްގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެ މަސައްކަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރި އެންމެހައި ވަސީލަތްތަކާއި، ޤާނޫނީގޮތުންނާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ އެންމެހައި ވާޖިބުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ޤާނޫނީގޮތުންނާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކާއި މަންފާތައް މި ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އޮތޯރިޓީ އުފެދުމާއެކު އެ އޮތޯރިޓީއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

7. އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ޕްލޭނިންގ އިދާރާތަކުން ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭންތައް، ޕްލޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ ލަފާގެމަތިން ފާސްކުރުން؛

(ނ) ޕްރޮވިންސްތަކާބެހޭ ސިޔާސަތު ކަނޑައަޅުއްވަން ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފާއާއި އިރުޝާދުދިނުމާއި އެ ސިޔާސަތުތަކަށް ގެނެސްދޭން ފެންނަ ބަދަލުތައް މިނިސްޓަރަށް ހުށަހެޅުން؛

(ރ) ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކުން ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭންތަކަކީ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ޕްލޭންތަކެއްކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(ބ) ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކުން ތައްޔާރުކޮށް، ޕްރޮވިންސްގެ އޮފީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ޕްލޭންތައް ތަންފީޛުކުރާކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(ޅ) ސަރުކާރުގެ ޚާއްޞަ މަޝްރޫޢުތަކަށް ޕްރޮވިންސްގެ ހުއްދަ ދިނުން؛

(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިންވެރި ޕްރޮވިންސްތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފަންނުވެރިން ރަޖިސްޓަރީކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(އ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިން ތަރައްޤީކުރަން ގޮތާ ގުޅޭގޮތުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައި އާންމުކުރުމާއި، އެ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ގެނެސްދޭންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ދެނެގަނެ އެ އިސްލާހުތައް ގެނައުން؛

(ވ) ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކަށް ފަންނީ އެހީތެރިކަން ބޭނުންވާ ކަންކަމުގައި އެ އިދާރާތަކަށް ލަފާދިނުން؛

(މ) ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި، އެ މައްސަލަތަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން؛

(ފ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގަންޖެހޭ ކަންކަން ހިންގުމުގައި އޮފީހާ

ހަވާލުކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައި ކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ކަންކަމާއި ނިންމަންޖެހޭ އުސޫލީ ނިންމުންތައް ނިންމުން؛

(ޅ) މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާ ޚިލާފު ޢަމަލެއް ހިންގާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ އެ މައްސަލައެއް ބެލުމާއި އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމައި، އެ މައްސަލަތަކާގުޅޭ ގޮތެއް ނިންމުން.

8. **ޓްރޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީ**

(ހ) ބިނާވެރި ޓްރޭންކުރުމާއި ހިންގުމާބެހޭ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އޮތޯރިޓީއަށް ލަފާދިނުމަށްޓަކައި، ޓްރޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ ނަމުގައި އުފައްދަވާ ޓެކްނިކަލް ކޮމިޓީއެއް، މި ގާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އުފައްދަވަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޓްރޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން އައްޔަންކުރާނީ ވަޒީރާ މަޝްވަރާކޮށްގެންނެވެ.

(ނ) ޓްރޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ކޮމިޓީއަށް އައްޔަންކުރަންވާނީ، އަންނަނިވި ދާއިރާތަކުން ޖުމްލަ 9 (ނުވައެއް) މެންބަރުންނެވެ.

(1) މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ފަރާތެއް؛

(2) ފިޒިކަލް ޓްރޭނިންގ ނުވަތަ އެރޯބިކް ޓްރޭނިންގ ނުވަތަ އެރޯބިކް ޓީޗިންގ ދާއިރާ؛

(3) އާރޓިސްޓިކް ނުވަތަ ސްލިމް އިންޖިނިއަރިންގ އިލްމުގެ

ދާއިރާ؛

(4) ތިމާވެށީގެ އިލްމު، ނުވަތަ ސަސްޓެއިނަބިލިޓީގެ ދާއިރާ؛

(5) ޒިރާޢަތް ނުވަތަ ކޮންސަރވޭޝަންގެ ދާއިރާ؛

(6) އިޤްތިޞާދީ ނުވަތަ މާލީ ދާއިރާ؛

(7) ރިއަލްއެސްޓޭޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ވެލުއޭޝަންގެ ދާއިރާ؛

(8) ބިހޭވިއަރަލް ނުވަތަ އިޖްތިމާޢީ އިލްމުގެ ދާއިރާ
ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތެއް؛

(9) ޒުވާނުންގެ ދާއިރާ ތަމްސީލުކުރާ އަމިއްލަ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ
މެންބަރެއް.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (9) ވަނަ
ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ޒުވާނުންގެ އެސޯސިއޭޝަނުން ކޮމިޓީއަށް
ޢައްޔަންކުރާ މެންބަރުންނަކީ، އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާ
ފަރާތްތަކެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

(1) ކޮމިޓީގެ މެންބަރުކަމުގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި
ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކަ އިލްމީ ފެންވަރާއި ތަޖުރިބާ އަދި
މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު ހުރި ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) ވައްކަން، ޖެކުން، ފޭރުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް
ނުވަތަ ރިޝްވަތުގެ ކުށެއް ނުވަތަ އިސްލާމްދީނުގަ

ހައްދެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ކުރިކަން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (9) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރުން، އާންމުކޮށް އިޢުލާންކުރުމުން، އެކަމަށް ކުރިމަތިލާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ.

(ޅ) ޓްރޭނިންގެ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެންބަރުކަމުގެ ދައުރަކީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ އެއް ދައުރެވެ.

(ކ) ޓްރޭނިންގެ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ އެންމެހައި ކަންކަން ރާވައި ހިންގާނެގޮތް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޓްރޭނިންގެ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

9. ބިނާވެރި ޓްރޭންކުރުމާއި ހިންގުމާބެހޭ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ޓްރޭނިންގެ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ޓްރޭނިންގެ އިދާރާތަކުން ތައްޔާރުކުރާ ޓްރޭނިންތައް ދިރާސާކޮށް، އެ ޓްރޭނިންތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމާމެދު ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ ގޮތުގެ ލަފާ އޮތޯރިޓީއަށް ދިނުން؛

(ށ) ޓްރޭނިންގާ ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ ތަފާތު މައްސަލަތަކަށް ބޭނުންވާ ފަންނީ ލަފަޔާއި އިރުޝާދުދިނުން؛

(ނ) އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓާ ގުޅިގެން ހިންގޭ އެކިއެކި މަޝްރޫޢުތަކަށް

ފަންނީ ލަފާއާއި އިރުޝާދުދިނުން؛

(ރ) ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ މަޝްރޫޢުތަކަށް ޕްރޮޖެކްޓްގެ ހުއްދަ ދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ދިރާސާކޮށް އޮތޯރިޓީއަށް ލަފާދިނުން؛

(ބ) ޕްރޮޖެކްޓްގެ އިދާރާތަކުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އެދި ހުށަހަޅާ މަސައްކަތްތައް ބަލައި، އެފަދަ މަސައްކަތްތަކުގައި ޢަމަލުކުރަންވީ ގޮތްތަކާބެހޭ ގޮތުން އޮތޯރިޓީއަށް ލަފާދިނުން؛

(ށ) މި ގާނޫނާއި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ ޚިލާފު ޢަމަލުތަކާ ގުޅިގެން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން، ކޮމިޓީގެ ލަފާއަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ދިރާސާކޮށް، އެ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން އޮތޯރިޓީއަށް ލަފާދިނުން؛

(ޅ) މި ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގައި ޕްރޮޖެކްޓްގެ ދައުރުގައި ދިމާވާ މައްސަލަތައް ކޮމިޓީގެ އަމިއްލަ އިސްނެގުމުގައި ބަލައި، އެ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ކޮމިޓީއަށް ފެންނަ ގޮތް ލަފާ އޮތޯރިޓީއަށް ދިނުން.

ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން

10. (ހ) ޕްރޮޖެކްޓްގެ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަނަކީ، ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތެކެވެ.

(ށ) ޕްރޮޖެކްޓްގެ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަންގެ ޒިންމާތަކަކީ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ބަލައި ހިންގުމާއި ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާތަކުގެ ރިޔާސަތު ބެލެހެއްޓުމެވެ.

ޖަލްސާތައް

11. (ހ) ކޮމިޓީގެ ޖަލްސާއެއް، މަދުވެގެން މަހަކު އެއްފަހަރު ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ނ) ކޯމިޓީގެ ޖަލްސާއެއް ބޭއްވޭނީ، ކޯމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ދެބައިކުޅައެއްބައިއަށްވުރެ ގިނަ މެންބަރުން ހާޒިރުވެ ތިބެގެންނެވެ.

(ރ) ކޯމިޓީން ކަމެއް ނިންމި ކަމަށް ބެލެވޭނީ، ކޯމިޓީގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން އެކަމެއް ފާސްވުމުންނެވެ.

(ބ) ކޯމިޓީގެ ޖަލްސާތައް ބާއްވައި، ޖަލްސާތަކުގެ އިދާރީ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާނީ ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

(ޅ) އެއްވެސް ސަބަބެއް ދަތުރުވެރިވެގެން ކޯމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން ހާޒިރުވުން ނެތްނަމަ، ޖަލްސާގެ ރިޔާސަތު ބަލަހައްޓާނީ ޗެއަރޕަރސަން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުންނެވެ.

(ކ) ކޯމިޓީގެ ޖަލްސާތައް ބާއްވައި، ޖަލްސާތަކުގެ އިދާރީ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާނީ ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

މަސްލަހަތު ހާމަކުރުން

12. (ހ) ކޯމިޓީގެ މެންބަރެއްގެ އަމިއްލަ މަސްލަހަތެއް ނުވަތަ ޢާއިލާއެއް ނުވަތަ ދައުރެއް އޮތް ކަމެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއް ކޯމިޓީން ބަލާހިނދު، އެ ކަމެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއް ބެހުމުގައި ނުވަތަ ނިންމުމުގައި، އެއްވެސް މިންވަރަކަށް އެ މެންބަރަކު ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި ކޯމިޓީން ބަލާ މައްސަލައަކީ، އެފަދަ މަސްލަހަތެއް ނުވަތަ ޢާއިލާއެއް ނުވަތަ ދައުރެއް އޮތް ކަމެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއްކަން ކުރިން އެނގިފައި ނެތް މައްސަލައެއް ނަމަވެސް އެކަން އެނގުމުން، އެކަން ކޯމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަން އެންގުމާއެކު، އެކަމެއް ނުވަތަ އެ މައްސަލައެއް ބެހުމުން ނުވަތަ އެ މައްސަލައަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތަކުން އެ މެންބަރަކު ވަކިވެގެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ މަޝްވަރާތަކަށް ގުޅުންހުރިވަނީ، ކޮމިޓީގެ ޗެއަރޕަރސަނާ ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަން ކޮމިޓީގެ އެހެން މެންބަރުންނަށް އަންގުމާއެކު، އެކަމެއް ނުވަތަ އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުން ނުވަތަ އެ މައްސަލައަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތައް ނިންމުމުން ޗެއަރޕަރސަން ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ.

މެންބަރުން އިސްތިޢުފާދިނުން

13. ކޮމިޓީގެ މެންބަރަކު އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ސިޓީއަކުން އެކަން ބަޔާންކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅައި، އެ ސިޓީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބުމުން، ކޮމިޓީގެ މެންބަރު އެ މަޤާމުން ވަކިވާނެއެވެ.

ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތައް

14. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިނާކުރި ޕްރޮވިންސްތައް އެކުލަވާލައި، އެ ޕްރޮވިންސްތައް ފާސްވުމަށްފަހު، އެ ޕްރޮވިންސްތައް ތަންފީޒުކުރެވުމުންދާ ގޮތް ބެލުމާއި، ޕްރޮވިންސްތަކާބެހޭ ހުއްދަތައް ދިނުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަވާލުވެގެންވަނީ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކާއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި އިދާރާތަކެވެ.

(1) މިނިސްޓްރީ؛

(2) ސިޓީ ކައުންސިލް؛

(3) ރަށު ކައުންސިލް؛

(4) މީހުން އާބާދުކުރުމުގެ ބޭނުން ހިފޭގޮތަށް، ހާއްސަ މަޝްރޫޢުތައް ޕްރޮވިންސްކޮށް ތަރައްޤީކުރާ އިދާރާތައް؛

(5) ސިޔާސީ މަޝްރޫޢުއެއްގެ ބޭނުމަށް އެކުލަވާލާ ތަރައްޤީކުރާ
އިދާރާތައް؛

(6) ފަތުރުވެރިކަން ނުވަތަ އިޤްތިޞާދީ ޚާއްޞަ ސަރަހައްދުތައް
ތަރައްޤީކުރުމަށް އެކުލަވާލާ އިދާރާތައް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރާތަކާ ގުޅޭގޮތުން
އަންނަނިވި ކަންކަން އޮތޯރިޓީއަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައިވާ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ޒޯނިންގެ
އިދާރާއަކަށް ލިބިދެވޭނީ ކޮން ބާރުތަކެއްކަން؛

(2) މި ޤާނޫނުގައިވާ ބާރުތައް ވަކި ޒޯނިންގެ އިދާރާއަކުން
ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތްތަކާއި ހާލަތްތައް؛

(3) ވަކި ޒޯނިންގެ އިދާރާއެއްގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވީ
ޒޯންކުރާ އެއް ސަރަހައްދަށްވުރެ ގިނަ ސަރަހައްދުތަކަށް
ނުވަތަ ޒޯނިންގެ ސަރަހައްދެއްގެ ވަކި ބައެއްކަން؛

(4) ޒޯނިންގެ އިދާރާއަކަށް މި ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުން
އެންމުގެ ހަރުދަނާކޮށް، ހަރަދުކުޑަ ގޮތެއްގައި ކުރުމަށްޓަކައި
މުހިންމުކަމުގައި އޮތޯރިޓީއަށް ފެންނަ އެހެނިހެން ކަންކަން.

ތިންވަނަ ބާބު

ރީޖަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭނެއް

ރީޖަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން

15. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިން އެންމެ ހެޔޮގޮތުގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް
މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން، އެކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކުން މި ޤާނޫނުގެ

ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކުގައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ޕްލޭންތައް ހިމެނެއެވެ.

(1) ރީޖަނަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން؛ މިއީ، ދިވެހިރާއްޖެ [illegible] ތަރައްޤީކުރުމަށް ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ ސަރަހައްދުތަކަކަށް ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭނެކެވެ.

(2) ސިޓީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން؛ މިއީ، ސިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަށް ނުވަތަ ސަރަހައްދަކަށް ލޭންޑްޔޫސް ޕްލޭން ހިމެނޭގޮތުން، ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭނެކެވެ.

(3) އައިލެންޑް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން؛ މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަށްތަކާއި އެ ރަށްތަކުގެ [illegible] ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދު ހިމެނޭގޮތުން ލޭންޑްޔޫސް ޕްލޭން ހިމެނޭގޮތުން، ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭނެކެވެ.

(4) އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން؛ މިއީ، ވަކި މަސްރޫޢެއް ނުވަތަ ވަކި ޚާއްސަ ސަރަހައްދެއްގެ ގޮތުގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދަކަށް ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭނެކެވެ.

(5) ޓުއަރިޒަމް އަދި ހާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުތަކަށް ތައްޔާރުކުރާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން؛ މިއީ، ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ރަށްތަކާއި، އިޤްތިޞާދީ ހާއްޞަ ސަރަޙައްދުގެ ގޮތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދުތަކަށް ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭންތަކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތަކާ އެއްގޮތަށް ރަށް ނުވަތަ ސިޓީ ޕްލޭންކޮށް ތަރައްޤީކުރުމުގައި އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ ރައްޔިތުންގެ ބައިވެރިވުން އޮތްކަން ޔަޤީން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންގެ ބާރު

16. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނެއް އެކުލަވާލުމުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި، އެ ޕްލޭން ނިސްބަތްވާ ރަށެއް ނުވަތަ ސިޓީއެއް ނުވަތަ ސަރަޙައްދެއްގެ ތަރައްޤީ ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތެއްގައި ޕްލޭންކޮށް ކުރިއަށްގެންދިއުމެވެ.

(ހ) ހަރުދަނާ ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން ޤައުމީ، ސަރަޙައްދީ އަދި ރަށު ނުވަތަ ސިޓީ ފެންވަރުގެ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮގްރާމްތަކާއި މަޝްރޫޢުތައް ހިންގުމަށް މަގުފަހިކުރުން؛

(ށ) ތަރައްޤީއާގުޅޭ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ހަރަކާތްތަކުން އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ ސިޓީއެއްގެ މާލީ އަދި އިންސާނީ ވަސީލަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބެލުން؛

(ނ) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތައް ތަންފީޒުކުރުމުގައި ބޭނުންވާ ސިޔާސަތުތަކާއި އިރުޝާދު ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(ރ) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްލޭން ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުން.

17. **ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުން**

(ހ) ސިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ރަށް ނުވަތަ ސަރަހައްދަށް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ސިޓީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރާނީ އެ ސިޓީއެއް ނިސްބަތްވާ ސިޓީ ކައުންސިލުންނެވެ.

(ށ) މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައިނަމަ، އެރަށުގެ އިޚްތިޞާސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ސަރަހައްދަށް އައިލެންޑް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރާނީ އެ ރަށެއްގެ ރަށު ކައުންސިލުންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނދަކު، އަރބަން ސަރަހައްދުތަކަށް ނުވަތަ ވަކި މަޝްރޫޢަކަށް ތަރައްޤީކުރާ ސަރަހައްދުތަކަށް ތައްޔާރުކުރާ އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރާނީ މިނިސްޓްރީންނެވެ.

(ރ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަރބަން ސަރަހައްދުގެ ގޮތުގައި ވަކި ސަރަހައްދެއް ކަނޑައެޅުމުން ނުވަތަ ވަކި މަޝްރޫޢެއް ހިންގުމަށް [illegible] ވަކި ސަރަހައްދެއް ކަނޑައެޅުމުން، އޭގެ ކުރިން އެއީ ވަކި ސިޓީއެއް ނުވަތަ ރަށެއްގެ އިޚްތިޞާސްގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ސަރަހައްދެއް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ހިނދުން ފެށިގެން އެ ސަރަހައްދެއްގެ އިޚްތިޞާސް، އެ ސަރަހައްދެއް ޕްލޭންކުރުމުގެ ކަނޑައެޅޭ އިދާރާއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

18. **ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް**

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކާއި، ސިޓީތައް، އަދި ކަނޑައެޅޭ ވަކި

ސަރަހައްދުތަކާއި، ޚާއްޞަ މަޝްރޫޢުއެއްގެ ދަށުން މީހުން އާބާދުކުރާ ގޮތަށް ޕްލޭންކުރާ ތަންތަނާއި، ސިނާއީ ބޭނުމަށް ޕްލޭންކުރާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭންގައި ޙާޞިލުކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ ލަނޑުދަނޑިތަކާއި ޕްލޭންތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ނ) ޕްލޭނިންގެ އިދާރާތަކުން ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް އެކުލަވާލުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވީހާވެސް ގެއްލުން ކުޑަވާނެ ގޮތަކަށް ޕްލޭންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ދަނޑުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތްތައް؛

(2) އުމްރާނީ ވަސީލަތްތައް؛

(3) ސިނާއީ މަސައްކަތްތައް؛

(4) ތިމާވެށި ހިމާޔަތްކުރުން؛

(5) ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތައް؛

(6) ތާރީޚީ ބިނާތައް؛

(7) އާބާދުވެފައިވާ ވެށި؛

(8) ފަތުރުވެރިކަން.

(ރ) ޕްލޭންކުރެވޭ ސަރަހައްދުތަކަށް އެއް ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނަށްވުރެ ގިނަ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާނަމަ، އަދި [illegible]

ޕްލޭންތަކުގައި ތަފާތުތަކެއްވާނަމަ، އޭގެ ތެރެއިން ޢަމަލުކުރަން
ޖެހޭނީ އެންމެ ފަހުން ޢާންމުކޮށްފައިވާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
މާސްޓަރ ޕްލޭނަށެވެ.

ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ފަރާތެއް ތެދުވެރިކޮށް ޕްލޭނެއް އެކުލަވާލުން

19. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރެވޭ ޕްލޭނެއް، އެކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކުން ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، އަރބަން ޕްލޭނިންގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ފަރާތެއް ތެދުވެރިކޮށްގެން.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ޕްލޭނެއް ތަންފީޒުކުރަން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅައިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޕްލޭނަރެއްގެ ސޮއިކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނަށް އާންމުންގެ ހިޔާލު ހޯދުން

20. ވަކި ސަރަހައްދަކަށް، ސިޓީއަކަށް ނުވަތަ ރަށަކަށް ތައްޔާރުކުރާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނުގެ ޑްރާފްޓް އެކުލަވާލުމުން، އާންމު ފަރާތްތަކުގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އާންމުކޮށް ހުޅުވާލަންވާނެއެވެ.

ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތަސްދީޤުކުރުން

21. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރެވޭ ޕްލޭނެއް ތަސްދީޤުކުރާނީ ޕްލޭނިންގ އެސެސްމަންޓް ކޮމިޓީގެ ލަފާގެމަތިން އޮތޯރިޓީންނެވެ.

(ށ) މިހެން އެޕްރޫވްކުރުމުގެ ބޭރުން ހިޔާލު ހޯދުން ޤާބިލް މަސްލަހަތުއްގައި، ސިޓީ މަސްލަހަތުއްގައިވާ ބޭރުމަތީ އެކަމާގުޅޭ އިދާރާއަކުން ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭނެއް ތަސްދީޤުކުރަން އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

އަރުބަން ސަރަޙައްދެއް ނުވަތަ ވަކި މަޝްރޫޢަކަށް ތަރައްޤީކުރާ
ސަރަޙައްދުގެ ތަރައްޤީކުރުމަށް ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭންތައް ފާސްކުރާނީ
އޮތޯރިޓީންނެވެ.

ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް މުރާޖަޢާކުރުން

22. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރާ ޕްލޭންތައް ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ ޕްލޭނުގައި ފުށުއެރުމެއް އުޅޭކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، ރަސްމީ ލިޔުމަކުން އެ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރި އިދާރާއަށް އެ ޕްލޭން އަލުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ބިން އަލުން ކަނޑައެޅުމުގެ ޕްލޭން

23. (ހ) ވަކި ބޭނުމަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބިމުގެ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނުގެ އެކުލަވާލައި ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، އެ ޕްލޭން ނިސްބަތްވާ ސަރަޙައްދަށް އަންނަ ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން، އެ ބިން އަލުން ކަނޑައެޅުމުގެ ކަމާބެހޭ ޕްލޭންތައް ތައްޔާރުކުރަންޖެހިއްޖެނަމަ، ޕްލޭނިންގ އިދާރާގެ ހުއްދައާއެކު، އެ ބިން އަލުން ކަނޑައެޅުމުގެ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބިން އަލުން ކަނޑައެޅުމުގެ ޕްލޭން ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނާ ވަކިން ނުވަތަ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ތައްޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިން އަލުން ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދުތަކަށް ބިން އަލުން ކަނޑައެޅުމުގެ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެ ޕްލޭނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ބިމުގެ އަލުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމުގައި އެ ޕްލޭންތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކުގެ ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާގައި

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން ބިން އަޅުން
އެކަށައެޅުމާބެހޭ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމުގައި ހުއްދަ ދިނުމުގައިވެސް
ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ކުންފުންޏަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަހައްދެއްގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްލޭންތައް

24. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަރބަން ސަރަހައްދުތަކުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތަކާއި ވަކި މަޝްރޫޢެއް ހިންގުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުތައް ފިޔަވައި، އަމިއްލަ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ކުންފުންޏަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަހައްދެއްގައި ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އެކި މަޝްރޫޢުތަކުގެ ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، އެ މަޝްރޫޢެއް ހިންގަން ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުގެ އިޚްތިޞާޞުގައި ހިމެނޭ ރަށު ކައުންސިލް ނުވަތަ ސިޓީ ކައުންސިލުން ތަސްދީޤުކުރާ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންސެޕްޓްޕްލޭނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންސެޕްޓްޕްލޭން ކަނޑައަޅާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ތަސްދީޤުކުރާ ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭންތައް، އެ ޕްލޭނެއް ނިސްބަތްވާ މަޝްރޫޢެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން، އެ މަޝްރޫޢު ހިންގަން ކަނޑައަޅާ ސަރަހައްދުގެ އިޚްތިޞާޞުގައި ހިމެނޭ ކައުންސިލަކުން ހުށަހަޅައި ތަސްދީޤުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މިފަދަ މަޝްރޫޢުތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމުގައި ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންސެޕްޓްޕްލޭނާ އެއްގޮތަށް ޕްލޭންކޮށްފައިވާކަން އެ ކައުންސިލަކުން ދޫކުރާ ޕްލޭނިންގ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ތަސްދީޤުކުރާ ޕްލޭންތަކުގައި،

ސަރަހައްދަކަށް ފާސްކޮށްފައިވާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން ފުރުއަރާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ޕްލޭން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު އެ ޕްލޭން ފާސްކުރުމަށް އަލުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޕްލޭންތައް ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ ޕްލޭންތައް އޮތޯރިޓީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ސަރުވޭކުރުން 25. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރެވޭ ޕްލޭންތައް ހަދަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއިން ކޮށްފައިވާ ސަރުވޭއެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތައް

އެއްވަނަ ބައި

ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ

ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ދޫކުރާ ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ 26. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިމެއް ތަރައްޤީކުރެވޭނީ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ދޫކުރާ ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، ސިޓީއެއްގައިނަމަ، އެ ސިޓީއެއް ނިސްބަތްވާ ސިޓީ ކައުންސިލަށް އަދި ރަށެއްގައިނަމަ، އެ ރަށެއް ނިސްބަތްވާ ރަށު ކައުންސިލަށެވެ.

(ނ) ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައި ހުއްދައަށް އެދި

ހުށަހަޅާނެ ވަކި އިދާރާއެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ޙާލަތްގައި ޕްރޮވިންސްގެ ހުއްދައަށް އެދޭނަމަ، އެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ އޮތޯރިޓީއަށެވެ.

ތަރައްޤީގެ މާނައިގައި ނުހިމެނޭ ކަންތައްތައް

27. (ހ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތަކާ ގުޅިގެން ބިމަށް ގެންނަ ބަދަލުތައް، ބިން ތަރައްޤީކުރުމުގެ މާނައިގެ ތެރެއަށް ނުހިމެނެއެވެ.

(1) ޒަމާނުއްސުރެ ބިމުގައި ކުރެވޭ ބޭނުންތަކަށް ބިން ބޭނުންކުރުން؛

(2) ބިމުގައި ކުރެވޭ ބޭނުމަށް ބަދަލެއް ގެންނައިރު، އެ ބަދަލުގެންނަވައިރު ކުރެވިފައިވާ ބޭނުމާއި، ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ބޭނުމަކީ އެއް ގިންތިއެއްގައި ހިމެނޭ ބޭނުންތަކަކަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވީނަމަވެސް، ބިމުން ކުރަމުންއައި ބޭނުމަށް ބަދަލެއް އަންނަ، އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ކަންކަން، އެ މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(1) ނުރައްކާތެރިން ކަމުގައި އަލުންވެސް ބޭނުންކުރުމާ ތަކެތި އެކުލެވޭގޮތަށް ހުރިގޮތުގެ ވަކި ސަރަޙައްދުތަކެއް ނުރައްކާތެރި ކަނޑައެޅުން؛

(2) ގޭގައި ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ ބައެއް ގަރާޖަކަށް ބަދަލުކުރުން؛

(3) ބިމުން ކުރަމުންއައި ބޭނުމަށް ބަދަލެއް އަންނަ ކަމެއްކަމަށް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ، ދެންވެސް ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް، ޒަމާނުއްސުރެ ބިމުގައި ކުރެވެމުން އަންނަ ބޭނުމަށް ބަދަލު އަންނަ ހާލަތްތަކުގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދަ ނަގަންވާނެއެވެ.

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދައިގެ ގިންތި ކަނޑައެޅުން

28. (ހ) މި ގާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާއިރު، ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދަ ދޭނީ އެ ސަރަޙައްދަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގިންތީގައި ހިމެނޭ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގިންތިތައް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދާ ގުޅޭގޮތުން މަޝްވަރާކުރުން

29. (ހ) ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން، ޕްރޮޖެކްޓުގެ އިދާރާއިން އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ބިން ތަރައްޤީކުރުމާބެހޭ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ އާންމު ޚިދުމަތްދޭ ފަރާތެއް ކަމަށްވާނަމަ ނުވަތަ އެ ހުށަހެޅުމަކީ، އެފަދަ ފަރާތަކާ ގުޅުމެއް އޮތް ހުށަހެޅުމެއް ކަމަށް ފެނިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތް؛

(2) ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއްގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ނޭދެވޭ އަސަރެއްކޮށްފާނެ ކަމަށް ފެނިގެން، ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި ފަރާތުން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓެއް ހަދަންޖެހޭކަމަށް ޕްރޮޖެކްޓުގެ އިދާރާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެފަދަ އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ހަދާ

އިދާރާ؛

(3) ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ އިދާރާއަށް މިނިސްޓްރީން އަންގާ އުސޫލުތަކާއި ވަކި ފަރާތަކާ މަޝްވަރާކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ އެފަދަ ފަރާތެއް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކާ ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ އިދާރާއިން މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމާގުޅޭ މައުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުން އެ ފަރާތަކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފޮނުވާ މައުލޫމާތާމެދު އެފަރާތުން ދެކޭގޮތް ބަޔާންކުރުމަށް 20 (ވިހި) ދުވަހަށްވުރެ ކުރުނޫން މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައި މެނުވީ، ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ ހުއްދައަކަށް އެދި މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ އިދާރާއަކުން ގޮތެއް ނިންމައިގެންނުވާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރާތަކުން ލިޔުމުން ދޭ ޖަވާ ނުވަތަ އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭ ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ޕްރޮކިއުމަންޓްގެ އިދާރާއިން ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާ ހާލަތެއްގައި، އެ ބައްދަލުވުމުގައި އަނގަބަހުން ދޭ ޚިޔާލުތަކާއި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތައް؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރާއަކުން، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ލިޔުމުން އަންގާފައިވާ އެންގުންތައް.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ނޯޓިސް ފޮނުވާފައިވާ އިދާރާއަކުން އެ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ފާއިތުވާއިރުވެސް އެއްވެސް ޖަވާބެއް ފޮނުވާފައިނުވާނަމަ، އެ އިދާރާއަކުން އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ހުށަހަޅަން ޚިޔާލެއް ނެތް ކަމުގައި ބަލައި، ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނުގައި ފުލުހުންގެ އިދާރާއަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަމަކާ ގުޅިގެން އެ އިދާރާއަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަމެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން އެދި ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކުރުން، އެކަމާގުޅޭ ގޮތުން ޚިޔާލު ނުވަތަ ތަފްޞީލު ދިނުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތެއް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން، އެކަމުގައި ގޮތެއް ނިންމަންވާނީ ޚިޔާލު ހޯދުމަށް އެދުނު ފަރާތަކުން އެކަމަކާ ގުޅިގެން ދީފައިވާ ޚިޔާލު ނުވަތަ ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

ހުށަހެޅުމާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރުން

30. (ހ) ފުލުހުންގެ ހުއްދައަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުލުހުންގެ އިދާރާއަކަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން އަސަރުކުރާނެ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ސަމާލުކަމަށްޓަކައި އެ ހުށަހެޅުމަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެ އިދާރާއިން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ފުލުހުންގެ އިދާރާގެ ފަރާތުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ފުލުހުންގެ އިދާރާއަކަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވައި، އެ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ހުށަހެޅުމާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދީ، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން އެ ފަރާތްތަކުން ދެކޭގޮތް ހޯދަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އާންމުކޮށް ހުޅުވައިގެން ބާއްވާ ބައްދަލުވުމުގައި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާ ފަރާތުން ހާޒިރުވެ ވާހަކަ ދެއްކިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާއިން، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ލިބިފައިވާ ޚިޔާލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

ޕްރޮވިންސްގެ ހުއްދަ ދޫކުރުން

31. (ހ) ޕްރޮވިންސްގެ ހުއްދައަކާ ގުޅޭގޮތުން ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާއަކަށް ހުށަހެޅުމެއް ލިބުމުން، އެއްވެސް ޝަރުޠަކާ ނުލައި ނުވަތަ ޝަރުޠުތަކާއެކު އެ ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް އެ އިދާރާއަށް ނިންމިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް ނުވަތަ ހުއްދަ ނުދޫކުރުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެފަދައިން ނިންމި ސަބަބު، އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުނުތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ލިޔުމުން އެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި ފަރާތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮވިންސްގެ ހުއްދައެއް ދޫކުރާނީ، ޕްރޮވިންސްގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން ތައްޔާރުކުރެވިފައިވަނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން ކަމަށްވާނަމައެވެ.

(1) ފާސްކޮށްފައިވާ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން؛

(2) އޮތޯރިޓީން ނުވަތަ ކައުންސިލުން ހުއްދަދީފައިވާ ޕްލޭނެއް ނެތްނަމަ، ޕްރޮވިންސްއާބެހޭ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ދެވޭ އިރުޝާދު؛

(3) އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ހަދަންޖެހޭނަމަ، އެންވަޔަރަންމަންޓަލް

އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ހެދުމާ ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ހަދާފައިވާ އެންވައިރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަދާފައިވާ ސޯޝަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް؛

(5) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަދާފައިވާ އިކޮނޮމިކް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަދާފައިވާ ޓްރާންސްޕޯޓް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓްތައް އެކުލަވާލުމުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުންތަކަށް ސްޓަޑީއަކާ ނުލައި ހުއްދަ ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ޕްރޮޖެކްޓުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަކީ، ކުރިން އެ ރަށުގައި އެފަދަ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާ އެއްގޮތް ހުށަހެޅުމެއްނަމަ؛

(2) ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއް، އެތަނުގައި ކުރިން ހުއްދަދެވިފައިވާ އެފަދަ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތަކާ ޖުމްލަގޮތެއްގައި އެއްގޮތްކަމެއް ނެތް ނަމަވެސް، ހުށަހެޅިފައިވާ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތަކީ އެ ސަރަޙައްދުގެ ތަރައްޤީ ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، އެ ތަރައްޤީއާ އެއްހަމައަކުން ކުރަން ހުށަހަޅާ ތަރައްޤީއަކަށްވެފައި، އަދި ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުންނުވާނެކަން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތެއްނަމަ؛

(3) ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅިއިރު، އެ ރަށެއްގެ ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭނާއި މުރާޖަޢާކުރެވެމުންދާނަމަ، އެ ޕްލޭނަށް ގެނައުމަށް މަޝްވަރާކުރެވެމުންދާ ނުވަތަ ގެނައުމަށް ނިންމާފައިވާ އިސްލާހުތަކާ އެ ހުށަހެޅުން ޚިލާފުވާކަމަށް އޮތޯރިޓީއަށް ފެނުން؛

(4) ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަށް މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެފަރާތްތަކެއްގެ މަޝްވަރާކުރުމުން ލާޒިމުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ރުހުން ލިބިފައިވުން.

(ޅ) ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ހުށަހެޅުމެއް ލިބޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ނިންމާގޮތެއް، އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެ ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ގޮތުން އެއަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސް ނަގާނެކަމަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ފެންނަނަމަ، އެކަން، އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ކ) ހުށަހެޅުމަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅި ފަރާތާއި ޓްރޭނިންގ އިދާރާއާ ދެމެދު އެއްބަސްވެފައިވާ ހާލަތުގައި، އެ މުއްދަތު ފާއިތުވާއިރުވެސް ޓްރޭނިންގ އިދާރާއިން ވަކި ގޮތަކަށް ޖަވާބު ދީފައިނުވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމަކަށް ހުއްދަ ދީފައިވާކަމަށް ބަލާނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ގުނާއިރު ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމެނެއެވެ.

(ވ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ވަކި ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު، މި ހުށަހެޅުންތަކާ ހުއްދަ ދޫކުރުމުގައި ބަލަހައްޓާ އިޖުރާއަތު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ އެހެނިހެން ހުއްދަތަކާ ގުޅޭގޮތުންވެސް ހިނގާނެއެވެ.

އިތުރު ޝަރުޠުތައް ކަނޑައެޅުން

32. ޓްރޭނިންގ ހުއްދައެއް ދިނުމުގައި އެ ހުއްދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި މިންގަނޑުތަކަށް ޓްރޭނިންގ އިދާރާއަށް ފެންނަ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިތުރު ޝަރުޠުތަކާއެކު ހުއްދަ ދެވިދާނެއެވެ.

(ހ) ތަރައްޤީކުރާ ސަރަޙައްދުތަކާއި ގޮތުން ކަންކަން ރައްކާތެރިކަމާއި ބަލަހައްޓަންޖެހޭ އާސާރީ ތަންތަން ބެލެހެއްޓުން؛

(ށ) ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާ ހަމަޖެހިފައިވާ ބިމުގައި ނުވަތަ އެ ބިމާ [illegible] ބިމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފެސިލިޓީތަކާ ރައްކާތެރިކަން [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible]

ކުރިއަށްގެންދިޔުން؛

(ނ) ތަރައްޤީކުރުވާ ސަރަޙައްދުގައި ނުވަތަ ސަރަޙައްދާ އިންވެގެންވާ އިމާރާތްތައް ރައްކާތެރިކުރުން؛

(ރ) ތަރައްޤީއެއްކުރުމުގައި ތިމާވެށްޓަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުމަކާ ގުޅިގެން އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓްގައި އަޅަން ވާޖިބުކުރާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން؛

(ބ) ތަރައްޤީއެއްކުރުމުގައި މުޖުތަމަޢުއަށް ލިބިދާނެ ގެއްލުމަކާ ގުޅިގެން ސޯޝަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓްގައި އަޅަން ވާޖިބުކުރާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.

ތަރައްޤީކޮށް ނިންމުމަށް ދެވޭ މުއްދަތު

33. (ހ) ޕްލޭނިންގ ހުއްދައެއް ދޭއިރު، އެ ހުއްދައިގައި އެ ހުއްދަ ރައްދުވާ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތަށް ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ޕްލޭނިންގ ހުއްދައިގައި ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަވެސް، ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ދޫކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް ފަށާފައިނުވާނަމަ، އެ ހުއްދަ ބާޠިލުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެވާފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ޕްލޭނިންގ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށް ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު، އެ ހުއްދަ ދޫކުރާ ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ޕްލޭނިންގ ހުއްދައެއް ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކުން މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ތަރައްޤީކުރުމަށް ދެވިފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ތަފްޞީލީ ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރުމާއެކު ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާ ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ރ) ގެ ދަށުން ޕްލޭނިންގ ހުއްދައެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި އެފަދައިން އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭ ހާލަތުގައި، އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިން ސަބަބު ހުއްދައަށް އެދި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްލޭނިންގ އިދާރާގައިވެސް އެ ސަބަބު ލިޔުމުން ރެކޯޑުކޮށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބައި

ކޮންޕްލަޔަންސް

ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ނެތި ތަރައްޤީކުރުން

34. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ޕްލޭނިންގ ހުއްދައާއި އެނޫންވެސް ހުއްދަތަކުގައި ބަދަލުކުރުމަށް ގާއިމުކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އެ ހުއްދަ ދޫކުރެވޭ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޕްލޭނިންގ ހުއްދަދޭ ފަރާތްތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ، ހުއްދަ ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތައް ހުއްދަ ދޫކުރެވޭ ފަރާތުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާތޯ، ބެލުމަށް ޕްލޭނިންގ ކޮންޕްލަޔަންސް ޗެކްތައް ހަދަންވާނެއެވެ.

ޕްލޭނިންގ ކޮންޕްލަޔަންސް ޗެކްތައް ހެދުން

35. (ހ) އިދާރާގެ ފަރާތުން ޕްލޭނިންގ ކޮންޕްލަޔަންސް ޗެކްތައް ހަދާފައިވާ

ހުއްދަނެތި މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާކަމަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ހުއްދަނެތި މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާ މުއްދަތުން ފެށިގެން 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ނުވަތަ ޝަރުތުކޮށް ދެވިފައިވާ ހުއްދައިގެ ޝަރުތުތަކާ ހިލާފުވެފައިވާނަމަ، އެ ޝަރުތުތަކާ ހިލާފުވެފައިވާ މުއްދަތުން ފެށިގެން 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ބިމުގެ ވެރިފަރާތާއި ބިމުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން އިންޒާރުގެ ނޯޓިހެއް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ ހިލާފުވުމާ ގުޅިގެން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އިންޒާރުގެ ނޯޓިސް ދީފައިވަނިކޮށް، އެ ނޯޓިހުގައިވާ މުއްދަތު ހަމަނުވަނީސް، ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނޯޓިހުގައި ހިމެނޭ ބައިތަކާއި ތަފްސީލު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިންޒާރުގެ ނޯޓިސް ދީފައިވާނަމަ، އަންނަނިވި [illegible] ބިން އެކަށައަޅާފައިވާ ބޭނުން ނުވަތަ އިމާރާތުގެ ބޭނުން ބަދަލުކުރާނަމަ 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ވެފައިވާނަމަ އެ ފަރާތްތަކަށް ދީފައިވާ ހުއްދައާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި އެ [illegible] ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަކުން ދީފައިވާ ހުއްދައާ ހިލާފަށް ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްތަކެއް ރަނގަޅުކުރުމަށް ނުވަތަ އެ އިދާރާއަކުން ނެންގެވޭނެއެވެ.

(1) ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ހޯދައިގެން ނުލައި، އިމާރާތްކުރުމާއި، އިންޖިނިއަރިންގެ މަސައްކަތްތަކުރުމާއި، ބިމު ނުވަތުމާއި، ބިން ކޮނުން ނުވަތަ ބިމު އަޑީގައި އެހެނިހެން

މަސައްކަތްތައް ކޮށްފައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(2) ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި އިމާރާތް ނުވަތަ ބިން ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ބޮޑު ބަދަލެއް ގެނެސްފައިވާނަމަ.

ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް

36. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ޕްލޭނިންގެ އިދާރާއަށް ވަކި ފަރާތަކަށް ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިހެއް ދެވިދާނެއެވެ.

(1) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލަކާ ހިލާފުވުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފާސްކުރާ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭނަކާ ހިލާފުވުން؛ ނުވަތަ

(3) ވަކި ހާލަތަކާ ގުޅިގެން ނޯޓިސްދިނުމަކީ އެންމެ އެދެވިގެންވާ ގޮތް ކަމަށް ޕްލޭނިންގެ އިދާރާއަށް ފެންނަ ހާލަތްތަކުގައި.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިހެއް ދޫކުރާނަމަ، އެ ނޯޓިސް ދީފައިވާކަން އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ބިމުގެ ވެރިފަރާތަށާއި ބިން ބޭނުންކުރަމުންދާ ފަރާތް ނުވަތަ ފަރާތްތައް؛

(2) އެ ބިމުގައި އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ހިނގާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެ ނޯޓިހުގެ ސަބަބުން އަސަރުކޮށްފާނެކަމަށް ޕްލޭނިންގެ އިދާރާއަށް ފެންނަ ފަރާތްތަކަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކުރާ ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިހުގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(1) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ ހިލާފުވާކަމަށް ޕްލޭނިންގ
އިދާރާއަށް ފެންނަ ކަންތައްތައް؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތައް
ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި އެންމެ ގިނަވެގެން 40 (ސާޅީސް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އަޅަންޖެހޭނެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ ކޮބައިކަން؛

(3) ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް ދީފައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 20
(ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިހަށް
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެކަން؛

(4) މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ފިޔަވަޅުތައް
އެދުމަށްބަލައި ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން ނުވަތަ އެފަރާތުން
ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުން އެ ތަނަކަށް ވަނުމުގެ ބާރާއި
އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާކަން.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ބޭނުންތައް
ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) ބިމާ ގުޅިގެން ދީފައިވާ ޕްލޭނިންގ ހުއްދައާ ހިލާފުވެފައިވާ
ހިލާފުވުން ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި ތަރައްޤީކުރުމަށް
ދޫކުރެވިފައިވާ ހުއްދައިގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް
ޝަރުޠެއްވާނަމަ އެ ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަކުރުމާއި، އެ
ބިމުގައި ކުރާ އެއްވެސް ބޭނުމެއްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ
ނުވަތަ ހިލާފުވުމުގެ ކުރިން ބިން އޮތް ހާލަތަށް އެ ބިން
ގެނައުން؛

(2) ހިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ތިމާވެށްޓަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުން

ސަލާމަތްކުރުން.

ކޮންސްޓްރަކްޝަން ނަޖިސް މެނޭޖްކުރުން

37. (ހ) ކޮންސްޓްރަކްޝަން ނަޖިހުގެ ބާވަތާ ވަކިވަކިކޮށް، އެ ނަޖިސް ބާވަތްތަކާ 20 (ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ނަޖިސް މެނޭޖްމަންޓްޕްލޭނެއް އަދި މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެ، މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ކޮންސްޓްރަކްޝަން ނަޖިސް މެނޭޖްމަންޓްޕްލޭން ހުށަނާޅައިފިނަމަ، އެ ނަޖިސް ބަލަހައްޓާފައިވާ ވަސީލަތަކުން، ނުވަތަ އިސްތިޢުމާލުކޮށް ނުވަތަ އަލުން އަނބުރާ ގެނެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އެ ނަޖިހާމެދު އަމަލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ ނަޖިހަކީ ސަރުކާރު ނަޖިހެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އެ ނަޖިސް އިސްތިޢުމާލުކުރާ ބާވަތްގައި، އެ ނަޖިހަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކާއެކު އެ ނަޖިހަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޚަރަދު ބާރު ޕްރޮޓެކްޝަންގެ އިދާރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވެ، މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނަޖިހުގެ މެނޭޖްމަންޓްޕްލޭން ޕްރޮޓެކްޝަން އިދާރާއަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި ބާވަތާ ތަފްސީލުން ފަހުގެން 20 (ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ނަޖިސް މެނޭޖްމަންޓް، ޖުރުމަނާކޮށް އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ޖަވާބުދާރީވާންވާނެއެވެ.

(ބ) ކޮންސްޓްރަކްޝަން ނަޖިހުގެ މެނޭޖްމަންޓްޕްލޭން އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް އަދުލުގެ ފުރުސަތުދެވުމަށް ދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަހައްޓާފައިވާ ޕްރޮޓެކްޝަން އިދާރާއިން އެ ފުރުސަތު ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް ތަނަކަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ

38. (ހ) ކޮންޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހުވެސް ނޯޓިސް ޙައްޤުވާ ފަރާތުން، ހުއްދަނެތި ކުރާ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް ހުއްޓުވުމަށް ނުވަތަ އެކަން އިސްލާހުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އަޅާފައިނުވާކަމަށް ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ ދުރާލާ ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި ތަރައްޤީކުރާ ތަނަށް ވަދެ ކޮންޕްލަޔަންސް ނޯޓިސްގައިވާ ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް، ޕްލޭނިންގ އިދާރާގެ ހުއްދަދެވިފައިވާ އޮފިސަރުންނަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން އެންގިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރުގެ ބޭނުންކޮށްފިނަމަ، އެ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން ޢަމަލުކުރުމުގައި ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން ކޮށްފައިވާ ހަރަދުތަކުގެ މަދަނީ ބަދަލު، ކޮންޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް ޙައްޤުވާ ފަރާތުގެ ކިބައިން ހޯދުމަށް އެދި ކަމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާ ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ ނޯޓިސް

39. (ހ) ވަކި ފަރާތަކުން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްޕަރމިޓާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން ޤުދުރަތީ އަދި ބިނާވެށްޓަށް ގެއްލުން ލިބޭނެކަމަށާއި އަދި ކައިރިގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކަށާއި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ހާނީ ސަލާމަތަށް ދަތިވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެފަރާތަކުން ކުރަމުންދާ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން އެފަރާތަކަށް މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ ނޯޓިސް ފޮނުވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނޯޓިސް ފޮނުވާނީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްޕަރމިޓާ ޚިލާފުވަމުންދާ ބިމުގެ ވެރިފަރާތަށާއި، އެކަމުގައި ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނޯޓިސް ފޮނުވާކަން ބިމުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމުގެ ނޯޓިސް ފޮނުވަންވާނީ ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިސް ފޮނުވައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ބަދަލުތައް ގެނެސްފައިނުވާ ހާލަތްތަކުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޭ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމުގެ ނޯޓިހުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ނޯޓިސް ނިސްބަތްވާ އަމަލާގުޅޭ ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިހުގެ ކޮޕީ؛

(2) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ ހިލާފުވުން ހުއްޓުމަށް އަންގާ އެންގުމާއި، އަދި ހުއްޓުމަށް ދޭ މުއްދަތު (މި މުއްދަތަކީ އެންމެ ގިނަވެގެން 5 (ފަހެއް) ދުވަސް ކުރުގައި ވާންވާނެއެވެ.)؛

(3) ހުއްދަނެތި ހިންގޭ ތަރައްޤީގެ މަސައްކަތްތައް، ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ބަދަލުކުރުމާއި އަދި ހުއްދަނެތި ތަރައްޤީކުރާ ތަނުގެ ކައިރިގައިވާ ބިން ނުވަތަ އިމާރާތްތައް ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކާއި ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން ލިބިދޭ ބާރުތައް؛

(4) ނޯޓިހުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެންގުމާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކޮށްފިނަމަ އަޅާނެ ފިޔަވަޅުތަކެއް؛

(5) ނޯޓިސް ރައްދުވާ ފަރާތުން ނޯޓިސް މުރާޖަޢާކުރުމަށް

ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން.

ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އަލުން އެދުން

40. (ހ) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާ ފަރާތުން، އެކަން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހު، ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އަލުން އެދިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ހަތަރުވަނަ ބާބުގެ އެއްވަނަ ބައިގައިވާ ގޮތުގެމަތީންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާނީ، ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްތަކާ ޚިލާފަށް ކޮށްފައިވާ، އަދި އިސްލާހުކުރަން އަންގާފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަން އިސްލާހުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިސާ ޚިލާފުވުމުން ޖޫރިމަނާކުރުން

41. (ހ) ކޮމްޕްލަޔަންސް ނޯޓިސްއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ ނޯޓިސްއެއްގެ ދަށުން ބިން ބޭނުންކުރުން އެއްކިބާވާންޖެހޭ ހާލަތުގައި ނުވަތަ ބިން ބޭނުންކުރުމުގައި ނުވަތަ ބިމުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގައި ވަކި ޝަރުތުތަކަކަށް އަމަލުކުރަން ޖެހިއްޖެ ހާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޭ ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ނެތި ނުވަތަ ނޯޓިސާ ޚިލާފަށް ބިން ބޭނުންކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ ބިމުގައި މަސައްކަތް ހިންގާފައިވާނަމަ، އެފަދަ ފަރާތެއް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޖޫރިމަނާކުރާއިރު، ޖޫރިމަނާއެއްގެ ގޮތުގައި ނަގާނީ، އެ ޕްރޮޖެކްޓަކީ 20،000،000 (ވިހި މިލިއަން) އަށްވުރެ ބޮޑު ޕްރޮޖެކްޓެއްނަމަ، އެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ އަގުގެ 1% (އެކެއް އިންސައްތަ) ގެ ޖޫރިމަނާއެކެވެ. އެ އަދަދަށްވުރެ ކުޑަ ޕްރޮޖެކްޓެއްނަމަ، 100،000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖޫރިމަނާކުރުމަށްފަހުގައިވެސް، މި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރާނަމަ، އެ ޚިލާފުވުން ރަނގަޅުނުކޮށް ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހަކީ ކުށް ތަކުރާރުކުރުން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެފަދައިން ހިނގާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް 1،000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން އެ ފަރާތެއް ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރާ ޖޫރިމަނާގެ ތަފްސީލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންކަން

ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

42. ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ހުއްދަ ދިން ނުވަތަ ފިޔަވަޅު އެޅި ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަކަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އެކަމުގެ މަޞްލަޙަތު އޮތް ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ދިނުމަށް އިންކާރުކޮށްފައިވުން ނުވަތަ ޝަރުޠުތަކާއެކު ބިމުގެ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ޕްލޭނިންގ ހުއްދަދީފައިވުން؛

(ށ) ޕްލޭނިންގ ހުއްދައަށް ބަދަލެއް އައުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމުގެ ނޯޓިސް ލިބިފައިވުން؛

(ނ) އެހެން ފަރާތަކަށް ބިމުގެ ތަރައްޤީކުރުމުގެ ޕްލޭނިންގ ހުއްދަދިނުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ކޮމްޕްލީޝަން ނޯޓިސް ދޫކުރުމުން ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓުވުމުގެ ނޯޓިސް ނެރުމުން ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަކުން ނިންމުމުގެ ސަބަބުން އެ ބިމުގައި އޮތް އެހެން

ފަރާތެއްގެ މަޞްލަޙަތަކަށް އަސަރުކުރުން؛

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ނ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާއަކުން އަޅާ ފިޔަވަޅެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ފާސްކުރާ ޕޮލިސީއަކާ ގުޅިގެން އެ ފަރާތެއްގެ މަޞްލަޙަތަކަށް އަސަރުކުރުން.

43. ޝަކުވާ ހުށަހަޅާނެ ގޮތް

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހަޅަންވާނީ ލިޔުމުންނެވެ. އަދި ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ޝަކުވާއެއް ހުށަހެޅުމުން 20 (ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ޝަކުވާ ބަލައި ނިންމައި، އެ މައްސަލައާގުޅޭ ނިންމިގޮތް، ޝަކުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅޭނީ، އެ ޢަމަލެއް ހިނގާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާއަށް ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމާއި، އެ މައްސަލައެއް ބެލުމާއި ފިޔަވަޅު އެޅުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

44. ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާގެ ނިންމުން އަލުން މުރާޖަޢާކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާއެއް ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާއަކުން ބެލުމަށްފަހު ނިންމާ ނިންމުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭ ފަރާތަކުން، އެ ނިންމުމެއް އެފަރާތަކަށް ލިބޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އެފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމައި، ޝަކުވާ ލިބޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ނިންމާ ގޮތެއް އެފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

45. އަރަބަން ޕްލަމްބިންގެ ދާއިރާގެ ފަންނުވެރިން ރަޖިސްޓަރީކުރުން

(ހ) އަރަބަން ޕްލަމްބިންގެ ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފަންނުވެރިން އޮތޯރިޓީގައި ރަޖިސްޓަރީވާންވާނެއެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ އަރަބަން ޕްލަމްބިންގެ ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފަންނުވެރިންގެ ގަވާއިދުގައި އެފަދަ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި ގިންތިކުރުމާގުޅޭ ތަފްސީލުތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ށ) އަރަބަން ޕްލަމްބިންގެ ދާއިރާގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ފަންނުވެރިންގެ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2003 (ޖަމްޢިއްޔާތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށްފަހު އެކަން އޮތޯރިޓީއަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

46. އާންމު ރައްޔިތުންނަށް މައުލޫމާތު ދިނުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ކޮންމެ ޕްލަމްބިންގެ ހުއްދައަކާގުޅޭ މައުލޫމާތު އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ދޫކުރާ ނޯޓިސެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް މައުލޫމާތެއްގެ ސަބަބުން އަސަރުކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ސަމާލުކަމަށް އެކަން ގެނައުމަށްޓަކައި އެ ނޯޓިސެއް ނުވަތަ މައުލޫމާތެއް ޝާއިޢުކުރުމަށް ނުވަތަ އާންމުކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާނަމަ، މީޑިއާ މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ ރައްޔިތުންނަށް ފެންނާން ނުވަތަ ބޭނުން އެނޫންވެސް ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ބައްދަލުވާތަނުގައި އެ ނޯޓިސެއް ނުވަތަ މައުލޫމާތެއް އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ވަކި ނޯޓިސެއް ނިސްބަތްވާ ބިން ނުވަތަ އެ ބިމުގައި ހިމެނޭ މިލްކު

ދިރިއުޅޭ ތަނަކަށް އެ ނޮޓިސެއް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތެއްގެ ސަބަބުން އަސަރުކުރާނަމަ، ނުވަތަ އަސަރުކޮށްފާނެކަމަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އަދި އެ މީހުންނަށް އެ ބިމުގައި ނުވަތަ ތަނެއްގައި ދިރިއުޅުއްވުން ކަމަށް ޕްލޭނިންގ އިދާރާއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ދަށުން އަވަސް ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ އިތުރުން އެ ނޮޓިސެއް ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ދޫކުރުމުގެ އެ ބިމުގެ ވެރިފަރާތަށް ނުވަތަ އެ ތަނުގައި ދިރިއުޅެމުންދާ ފަރާތްތަކުގެ ވެރިފަރާތަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

ބަލައި ފާސްކުރުން

47. (ހ) މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމަށްޓަކައި، ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން އެކަމަށް ހުއްދަދޭ އޮފިސަރުންނަށް، 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ ނޮޓިސްދިނުމަށްފަހު ހެނދުނު 6 (ހައެއް) އާއި ރޭގަނޑު 6 (ހައެއް) ދެމެދު އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއްގައި، ޕްލޭނިންގ ހުއްދަ ނިސްބަތްވާ ތަނަކަށް ވަދެ އެތަނެއް ބަލައި، ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްލޭނިންގ އިދާރާގެ އޮފިސަރުން ވަނުމަށް ހުއްދަދެވޭ ތަންތަނުގެ ތެރޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ތަންތަން ނުހިމެނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަނަކަށް ވަނުމުގެ ކުރިން ދޭ ނޮޓިސްގައި އެތަނަކަށް ވަންނަ ސަބަބާއި އެކަމަށް ހުއްދަދެވިފައިވާ ފަރާތެއް ތަން ބެލުމަށް ހިނގާނެ ކަމަށް ތާރީޚާއި ވަގުތު ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ދާ ހުއްދަދެވިފައިވާ އޮފިސަރުގެ ކިބައިގައި ޕްލޭނިންގ އިދާރާއިން ހުއްދަދީ، ސޮއިކޮށްފައިވާ ރަސްމީ ލިޔުމެއް އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ތަނުގައި ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ ބިމުގައި މަސައްކަތްކުރާ ހިމުން ފަރާތަކަށް އެ

ލިޔުން ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި އެ ލިޔުން އެ ފަރާތަކަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ހ) ހުއްދަކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރަކު ބިމަކަށް ނުވަތަ ތަނަކަށް ވަކި ފާސްކުރާކަމުގައި އެ ބިމަށް ނުވަތަ ބިމުގައިވާ އިމާރާތަކަށް އެއްވެސް ގެއްލުމެއްވެއްޖެނަމަ، އެ ލިބުން ގެއްލުމުގެ މިންވަރު ދެނެގަންނަން ފަރާތަށް ޕާޓްނަރުންގެ އިދާރާއިން ކަނޑައަޅައި، ވެރިޔާއާ ގެއްލުމުން ބިނާކޮށް، ބަދަލުވެއް ދޭންޖެހޭނަމަ، އެ ބަދަލެއް ވަސީލަތްތަކުން އެ ގެއްލުމެއް ލިބުނު ފަރާތަކަށް ދޭންވާނެއެވެ.

ފީއާއި ޗާޖު ނެގުން

48. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޕްރޮވިންސްގެ އިދާރާތަކުން ދޭ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް ފީއެއް ނުވަތަ ޗާޖެއް ނަގަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރޭޓްތަކުގައި، މިނިސްޓްރީގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

ނޯޓިސް ފޮނުވުން

49. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ފޮނުވަންޖެހޭ ނޯޓިހެއް އެ ނޯޓިސް ރައްދުވީ ފަރާތަކަށް ލިބުނުކަމަށް ބެލެވޭނީ ހާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް

50. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރުން ލާޒިމުކުރާ ކަމެއް، މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއެއްގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ހެޔޮނިޔަތުގައި ކުރުމުން، އެފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާއެއް އުފުލައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަރާތަކުން އެކަމާ ގުޅިގެން ޤާނޫނީގޮތުން ނުވަތަ ޝަރުޢީގޮތުން އެއްވެސް ޒިންމާއެއް އުފުލަން ނުޖެހޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި އެފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މުވައްޒަފެއްގެ އިހުމާލުން ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފު

ކުރި ކުށެއްގެ ޒިންމާ އެ މުވައްޒަފަކު އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ.

ފިޔަވަޅުއެޅުން **51.** (ހ) މި ގާނޫނުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ގާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތަކީ އަމިއްލަ ފަރުދެއްނަމަ، 15،000 (ފަނަރަހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން އެފަރާތެއް ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި ގާނޫނުގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ގާނޫނާ ޚިލާފުވާ ފަރާތަކީ ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއްނަމަ، 30،000 (ތިރީސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން އެ ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއް ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ހުއްދަދީފައިވާ ޕްރެކްޓިސާ ޚިލާފަށް ޕްރެކްޓިސްގެ އިދާރާއަކުން ޢަމަލުކޮށްފައިވާނަމަ، 50،000 (ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) ގާނޫނާ ޚިލާފަށް ކުރާ އަމަލެއް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، އެ އަމަލުކުރި ފަރާތަކީ އަމިއްލަ ފަރުދެއްނަމަ، އެމީހަކު، 50،000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެ އަމަލު ތަކުރާރުކުރީ، ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއް 100،000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ ބޮޑުނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮތޯރިޓީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އިންތިޒާމީ ކަންކަން **52.** (ހ) މި ގާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ގާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ލިބިފައިވާ، އެއްވެސް ހުއްދައެއް، ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް، ބާރެއް ނުވަތަ އަދާކުރަމުންދާ، ނުވަތަ އަދާކުރަމުންދިޔަކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ

މަސްއޫލިއްޔަތު މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ޢަމަލުކުރަމުން ދިޔަ ޤާނޫނަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންޖެހޭނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށިއިރު، ސަރުކާރުގެ ކަމާގުޅޭ މިނިސްޓްރީއަކުން ނުވަތަ އިދާރާއަކުން [illegible] ގުޅޭގޮތުން ދީފައިވާ އިރުޝާދެއް، ނުވަތަ ނެރެފައިވާ ނޯޓިސެއް، ނުވަތަ އަންގާފައިވާ އަންގުމެއް، ނުވަތަ ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތެއް، ނުވަތަ ދީފައިވާ ހުއްދައެއް، ނުވަތަ އިދާރީގޮތުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ބަލާނީ މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދޫކޮށްފައިވާ އަދި މި ޤާނޫނާ ޚިލާފުނުވާހާހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއަށް ޢަމަލުކުރެވޭނެ [illegible] ކަމުގައެވެ.

އެހެން ޤާނޫނުތައް ޢަމަލުކުރުން

53. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އޮތޯރިޓީން ހުއްދަ ދޫކުރާ [illegible] ފާސްކުރުމުގައި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި އެ އޮތޯރިޓީން ރިޢާޔަތްކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ އެހެން ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

ގަވާއިދު ހެދުން

54. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދާނީ އޮތޯރިޓީންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން

55. މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނީ މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

56. މި ޤާނޫނުގައި ލަފުޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭކަށްވާނޭ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދީފައިއެވަނީ، އެ ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ތިރީގައި ދީފައިއެވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(ހ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުމާއި ހިންގުމާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށެވެ.

(ށ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބިނާވެރި ޕްލޭންކުރުމާއި ހިންގުމާބެހޭ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ.

(ނ) "ދަނޑުވެރިކަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކާއްމަންޖެހޭ ބޭނުންކުރާ ގޮވާމާއިތަރުކާރީއާއި މޭވާއާއި ގަސްގަހުން ލިބޭ އުފެއްދުން ތަކެތި ހެއްދުމާއި، ދަނޑުބިންތަކާއި، މީހުން ދިރިއުޅޭ ގޮތްތަކާއި، ދަނޑުވެރިކަމުގެ މަސައްކަތަށް ހުއްދަދޭކޮށްގެން ހަދަފައިވާ ހިތާވަހިކަމުގައި ގޮވާމާއި، މާވާއި، ތަރުކާރީއާއި، ފަތްފަލާވެއްޓާއި، މަސްދުނި އަދި ގަސްފަދަ ބާވަތްތަކެއް އިންދާ ހެއްދުމާއި، މަހާއި ބިހުގެ ބޭނުމަށް ޖަނަވާރު ގެންގުޅެ ބޮޑު ކުރުމާއި، އެކަކަށްވުރެގިނަކުރުން ފަދަ ފެންގެ ދިރުންހުރި ވަސީލަތްތަކެއް ފިއްސައި، ދިރުވައި، އާލާކުރުން ހިމެނޭގޮތުންނެވެ. މި މާނައިގައި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބޭނުންތަކާއި އެކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ހިމެނިފައިވާ އިމާރާތްތަކެއްވެސް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ރ) "ފާމިންގ ހުއްދަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފާމިންގ އިދާރާއިން ޒޯން ބޭސް ފާމިން ނުވަތަ ޕޮލީހައުސް ގްރީންހައުސް މާސްޓަރ ފާމިންގ ދަށުން ބިން ތަރައްޤީކުރުމަށް ދޫކުރާ ހުއްދައަށެވެ.

(ބ) "ފިޒިކަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް މާސްޓަރ ޕްލޭން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބިން ތަރައްޤީކުރުމާބެހޭ ޕްލޭންތަކެވެ. މީގެ ތެރޭގައި އަތޮޅު ނުވަތަ ރަށު ތަރައްޤީކުރުމާބެހޭ ޕްލޭނާއި، ސަރަހައްދެއް ތަރައްޤީކުރުމާބެހޭ ޕްލޭނާއި، ސިޓީ ތަރައްޤީކުރުމާބެހޭ ޕްލޭން ހިމެނެއެވެ.

(ޅ) "އެންވަޔަރަންމަންޓަލް އިމްޕެކްޓް އެސެސްމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާވެށްޓަށް އަސަރުކުރާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ރިޕޯޓަށެވެ.

(ކ) "ޕްލޭނިންގ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރާތަކަށެވެ.

(އ) "ބިން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހިކި ދިރިހަރިގައި ރަށްއެއްގެ ބިމުން މަތީގައިވާ ސަރަހައްދާއި ތޮށި އަދި އަގުހުރި މައުދަން ފިޔަވާ ބިމު އަޑީގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ބިމުގެ އަޑީގައިވާ ހުރިހާ އެއްޗަކާއި، ބިމުގައި ޤުދުރަތީގޮތުން ހެދޭ ތަކެއްޗާއި (އިންސާނުން ހައްދާ ގަސްގަހާއި ތަކެތި ފިޔަވައި)، ބިމުގެ ބޭނުން އެންމެ އެދެވޭ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް ބިމުގެ މަތީގައިވާ އެކަށީގެންވާ އުސްމިނެއް ހުންނަ ހުސް ސަރަހައްދާއި އެއަރ ސްޕޭސް ހިމެނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި:

(1) މޫދުން ހިއްކާފައިވާ ބިން؛

(2) ޤުދުރަތީ ގޮތުން ރަށަކާ އިންވެގެން އޮންނަ ބިން؛

(3) އިންސާނުންގެ ހަރަކާތުން ނުވަތަ ޤުދުރަތީ ހާދިސާއެއްގެ ސަބަބުން ވަޅުވެގެން ފެނުން ފޮރުވިފައިވާ ބިން.

(ވ) "ޒަމާނުއްސުރެ ބިމުގައި ކުރެވޭ ބޭނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(1) މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތައްޔާރުކުރެވޭ ތަކެތި ބޭނުންކޮށްގެން ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ގޭގެ؛

(2) 3 (ތިނެއް) މީޓަރަށްވުރެ އުސް ނޫންކޮށް ހެދިފައިވާ ފާރުތަކާއި ބިއްގަނޑުތައް؛

(3) މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތައްޔާރުކުރެވޭ ތަކެތި ބޭނުންކޮށްގެން ޒަމާނުއްސުރެ ބިމުގައި ކުރެވޭ ބޭނުންތައް ކުރުމަށް ހެދިފައި ހުންނަ އިމާރާތްތައް އަދި ޒަމާނުއްސުރެ ބިމުގައި ކުރެވޭ ބޭނުންތަކަށް ބިން ބޭނުންކުރުން؛

(4) ކައިބޯއެހެދުމަށް ދަނޑުގޮވާންކުރުމަށް ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަށް ނޫންގޮތަށް ބިމުގެ ބޭނުންކުރުން އަދި ޒަމާނުއްސުރެ ބިމުގައި ކުރެވޭ ބޭނުންތައް.

(ދ) "ތަރައްޤީކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިމާރާތްކުރުން، އިންޖިނިއަރިންގ މަސައްކަތްކުރުން، ބިންކޮނުން ނުވަތަ ވެލި ނެގުން ނުވަތަ ބިމުގެ އަޑީގައި ނުވަތަ ބިމުން މަތީގައި ކުރާ އެނޫންވެސް ކަންކަމާއި ހިންގާ އެހެނިހެން ކަންކަމަށް އެ ބިން ނުވަތަ އިމާރާތް ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ގެންނަ ބަދަލުތަކެވެ.

(ތ) "ބިން އެކަށައެޅުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ގެދޮރު އެޅުމަށާއި، އިމާރާތްކުރުމަށް ނުވަތަ އިޤްތިޞާދީ ބޭނުންތަކަށް ނުވަތަ އިޖްތިމާޢީ ބޭނުންތަކަށް ނުވަތަ ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް ވެސް ސަރަޙައްދުގައިވާ ބިމެއް ޚާއްސަކޮށްދިނުމެވެ.

(ދ) "އަރބަން ޕްލޭނިންގެ ދާއިރާގެ ފަންނުވެރިން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕްލޭންކުރުމާއި ޑިޒައިންކުރުން ހިމެނޭގޮތުން ސިޓީ ނުވަތަ ރަށްރަށުގައި އެކި އެކި ބޭނުންތަކަށް ބިން ނުވަތަ ސަރަހައްދުތައް ޕްލޭންކުރުމާއި ފަރުމާކުރުމުގެ ފަންނީ މަސައްކަތް ކުރާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(ތ) "އަރބަން ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން މީހުން އާބާދުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ ސަރަހައްދުތަކަށެވެ.

(ލ) "ސިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ސިޓީއެއްގެ ދަރަޖަ ލިބިގެންވާ ރަށެއް ނުވަތަ ސަރަހައްދެއް ކަމަށް ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ރަށްރަށާއި ސަރަހައްދުތަކަށެވެ.

(ގ) "ރަށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށެއް ކަމުގައި ސަރުކާރުން އިޢުލާންކޮށް، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ރަށަކަށެވެ.
